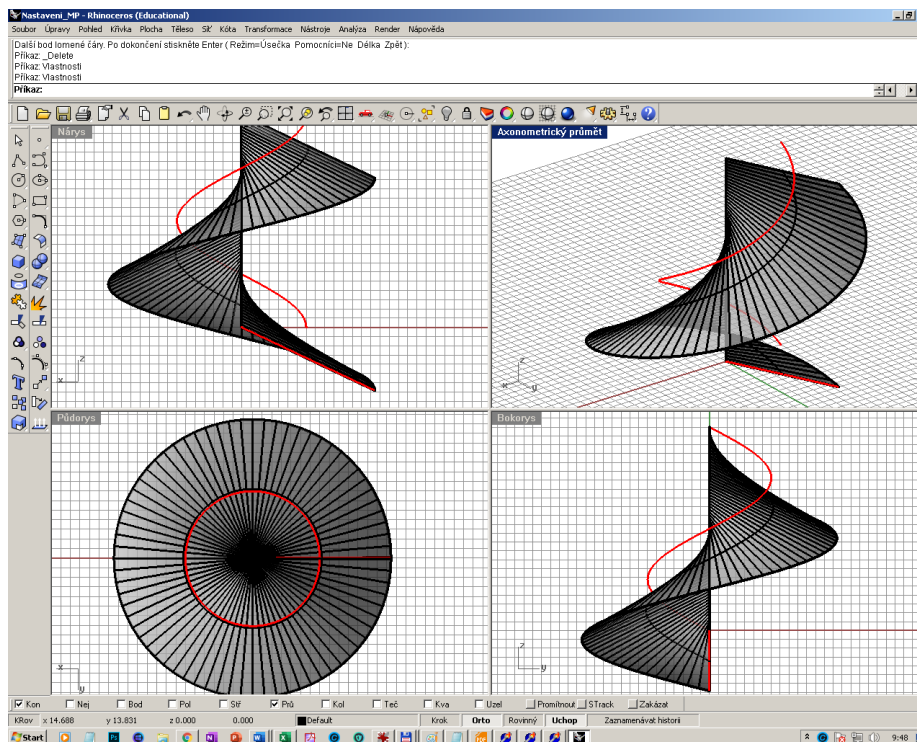

6. cvičení: šroubové plochy, rozvinutelné a nerozvinutelné plochy

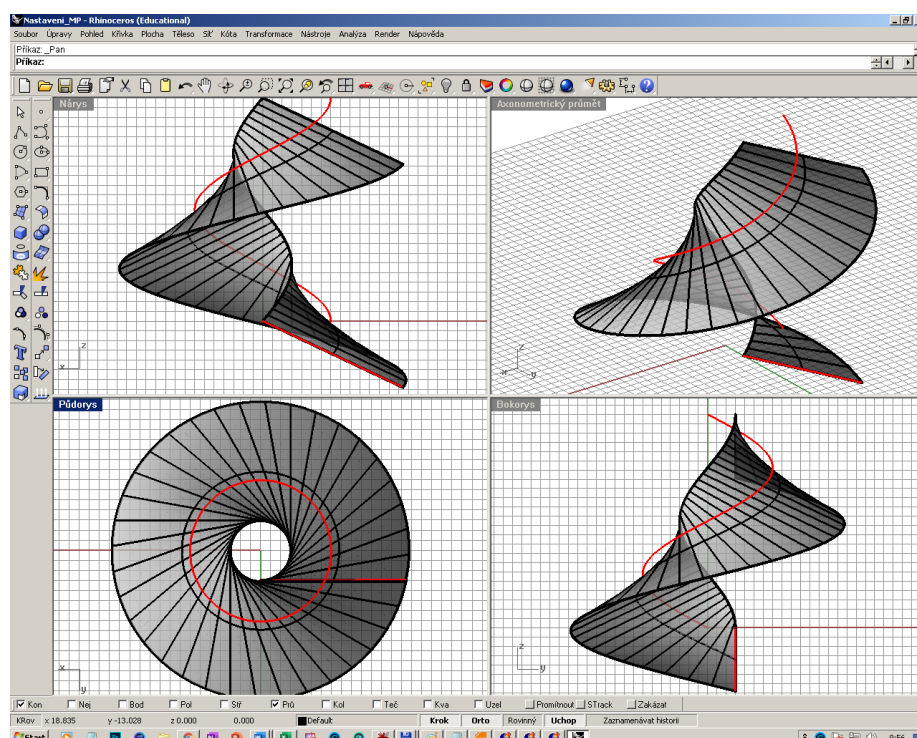
1 Příklad: Sestrojme všechny druhy přímkových šroubových ploch

Otevřeme soubor **Nastaveni_MP.3dm** a sestrojíme jeden závit šroubovice s osou v ose z a vhodným poloměrem. Postupně necháme šroubovat (menu **Plocha/Rotovat po trase**) vhodné úsečky tak aby vznikla plocha

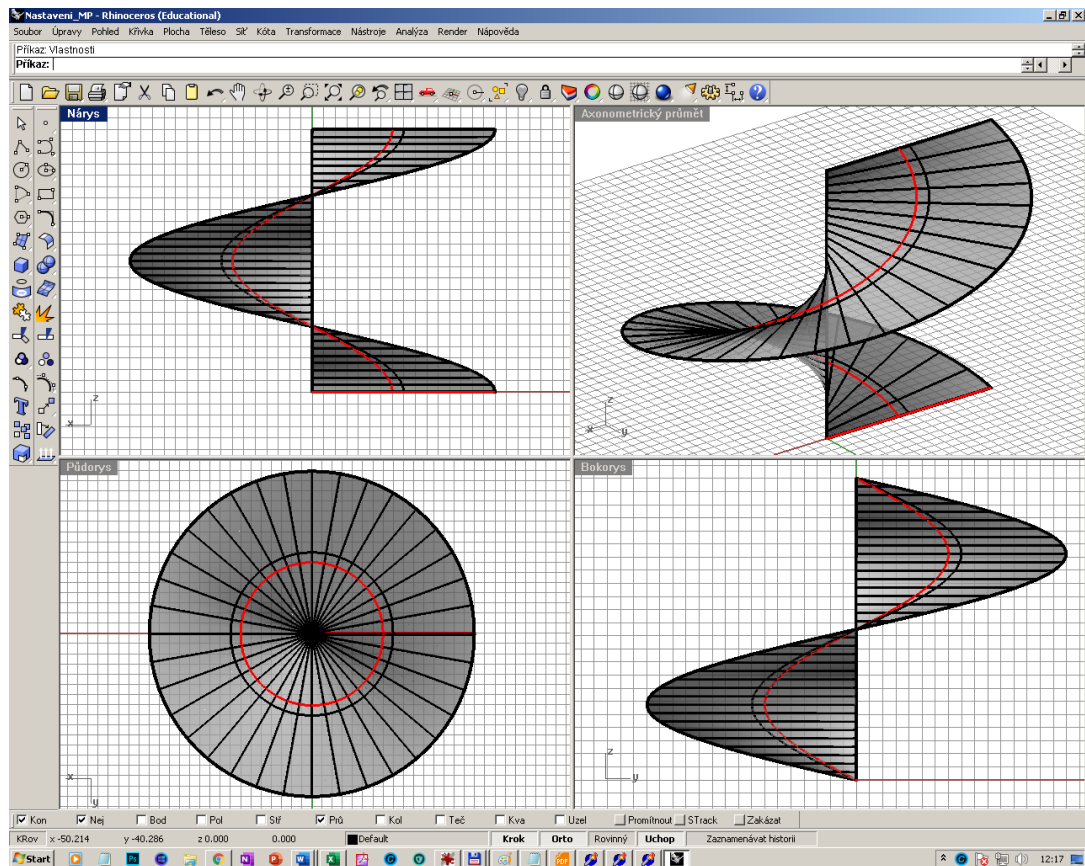
kosouhlá uzavřená

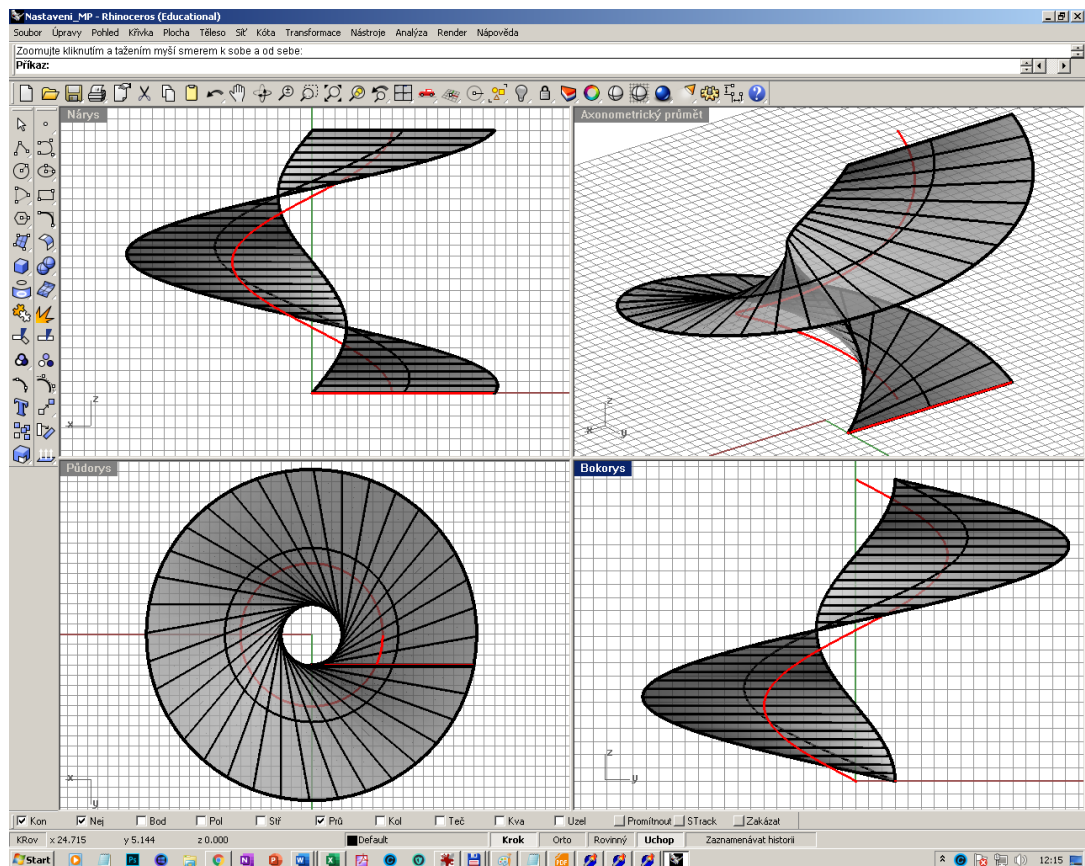
kosouhlá otevřená

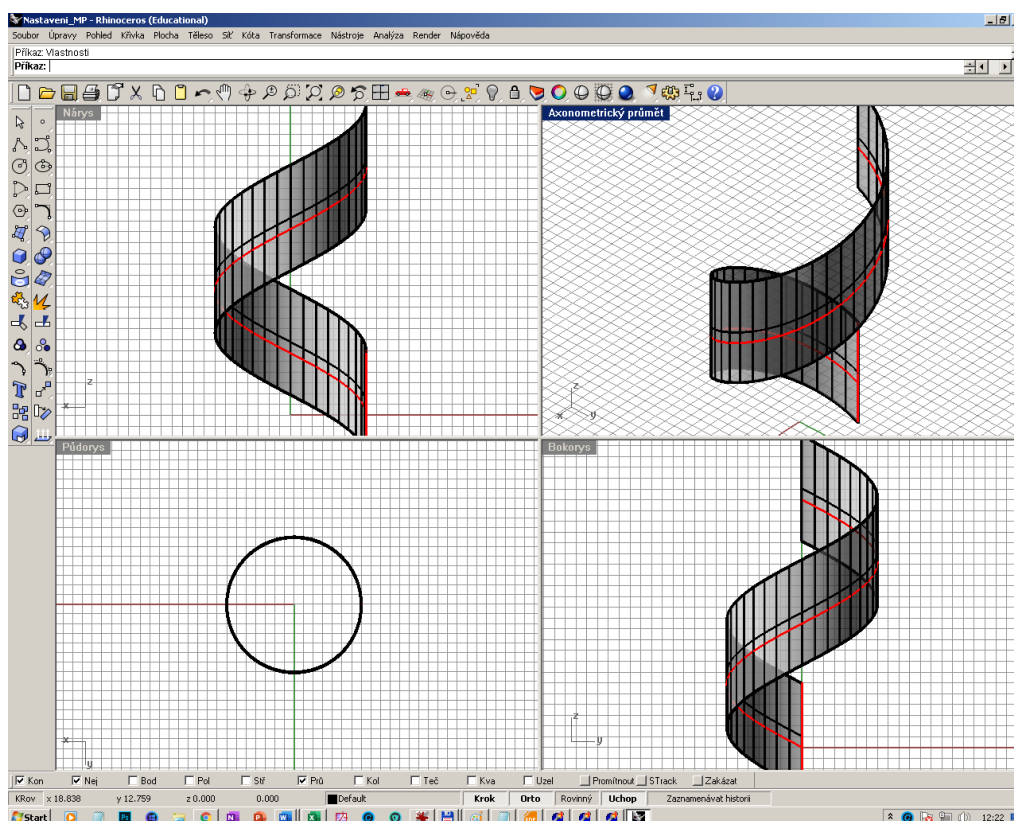
pravoúhlá uzavřená

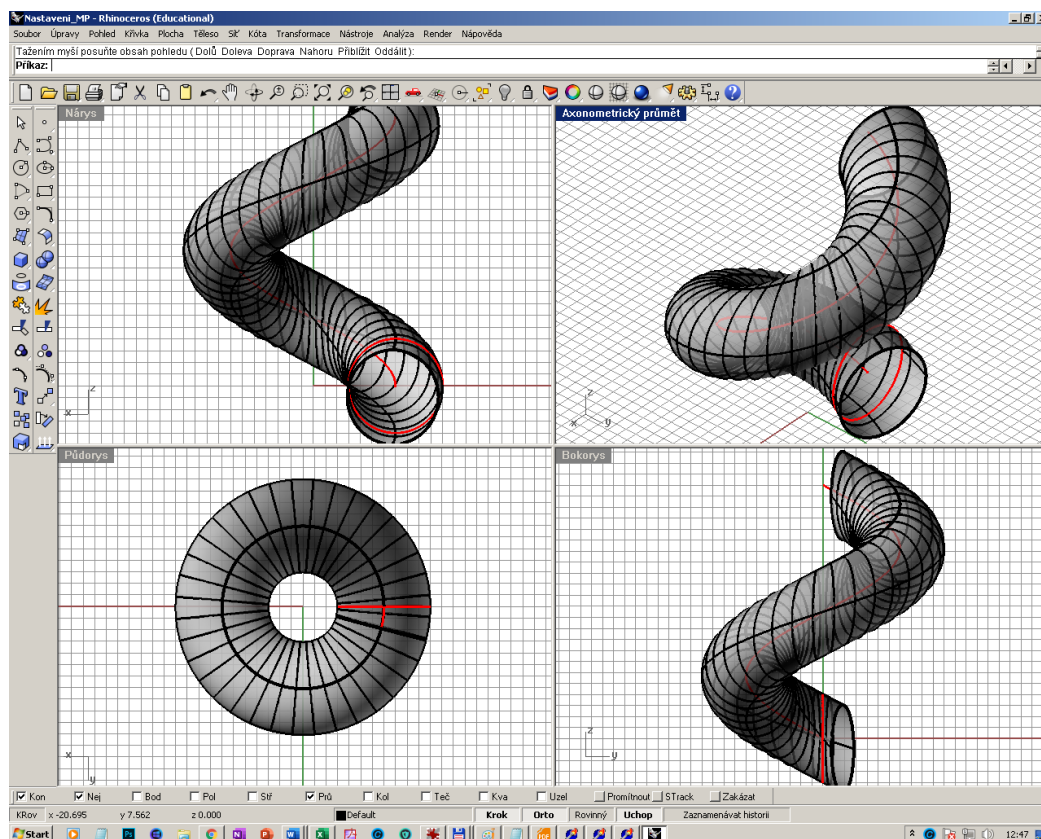
pravoúhlá otevřená

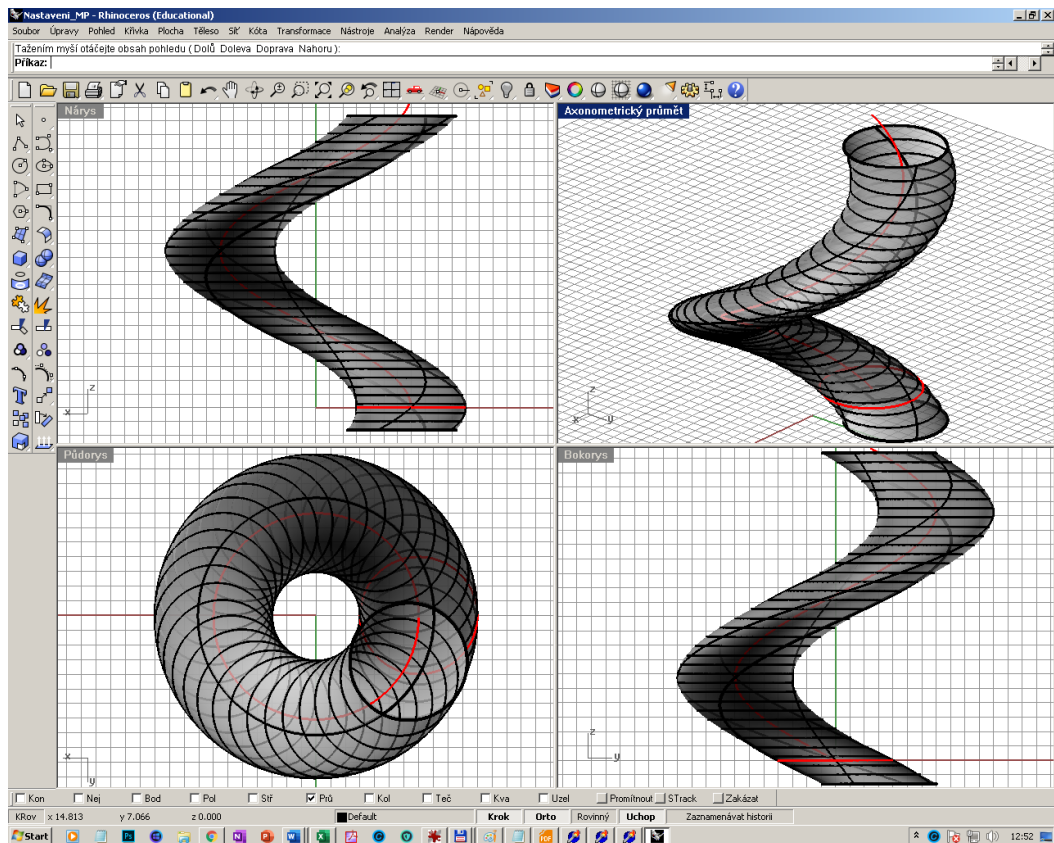
válcová

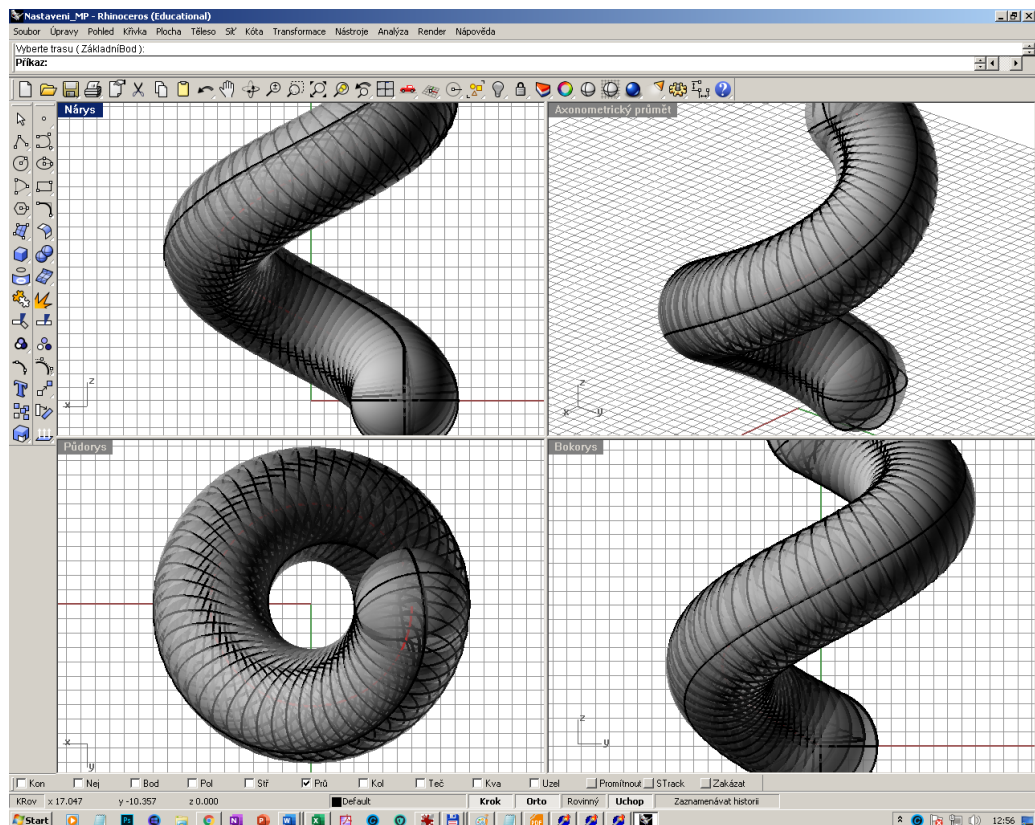
2 Příklad: Sestrojme základní druhy cyklických šroubových ploch
osová

Normální

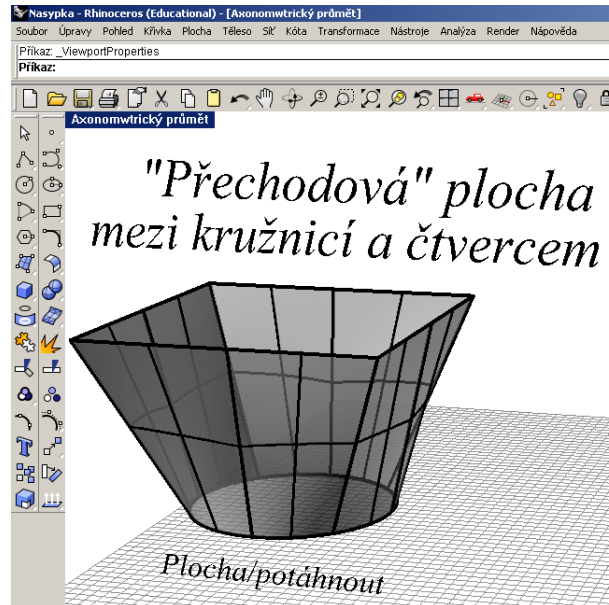
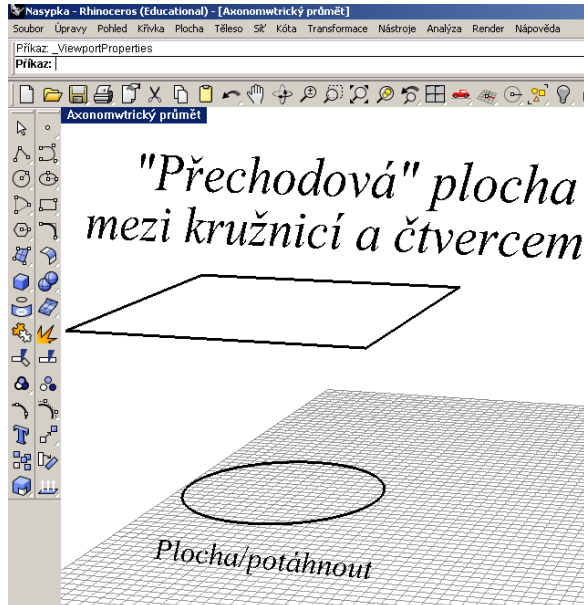
Archimedova serpentina – je cyklická šroubová plocha, kde kružnice je stále v normálové rovině šroubovice, což je v Rhinu realizovatelné velmi obtížně. Znáznorníme ji tedy jako obalovou plochu kulových ploch pohybující ch se po šroubovici, a to jen přibližně pomocí Pole kulových ploch na křivce.

3 Příklad – když plocha přechází: Sestrojme přechodovou plochu mezi plochou hranolovou a sousou rotační válcovou...

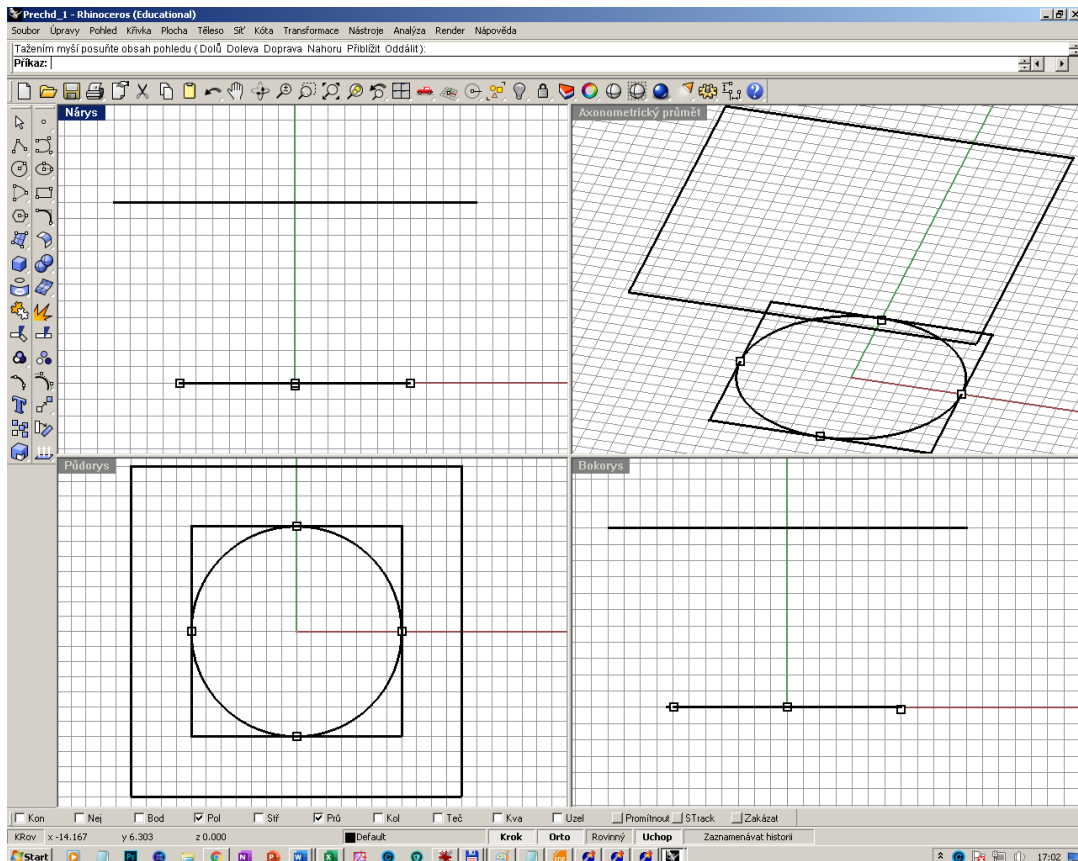
.... tedy mezi obdélníkovým (popř. čtvercovým) a kruhovým profilem.

V Rhinu sice máme možnost sestrojit plochu, jejíž hranicí jsou dané křivky,

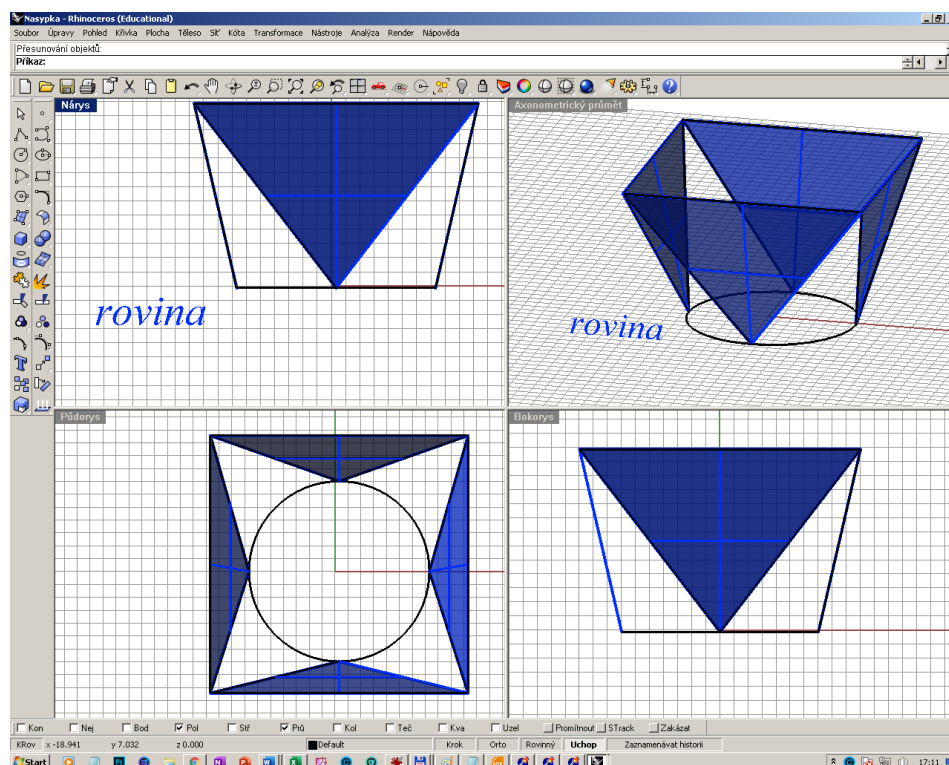

ale tato plocha není rozvinutelná, tj. nelze ji vyrobit z rovinné šablony. Konstrukce rozvinutelné („klempířsky výrobitelné“) plochy je třeba provést následovně:

Na kružnici je třeba sestrojit body dotyku tečen rovnoběžných se stranami obdélníka (čtverce).

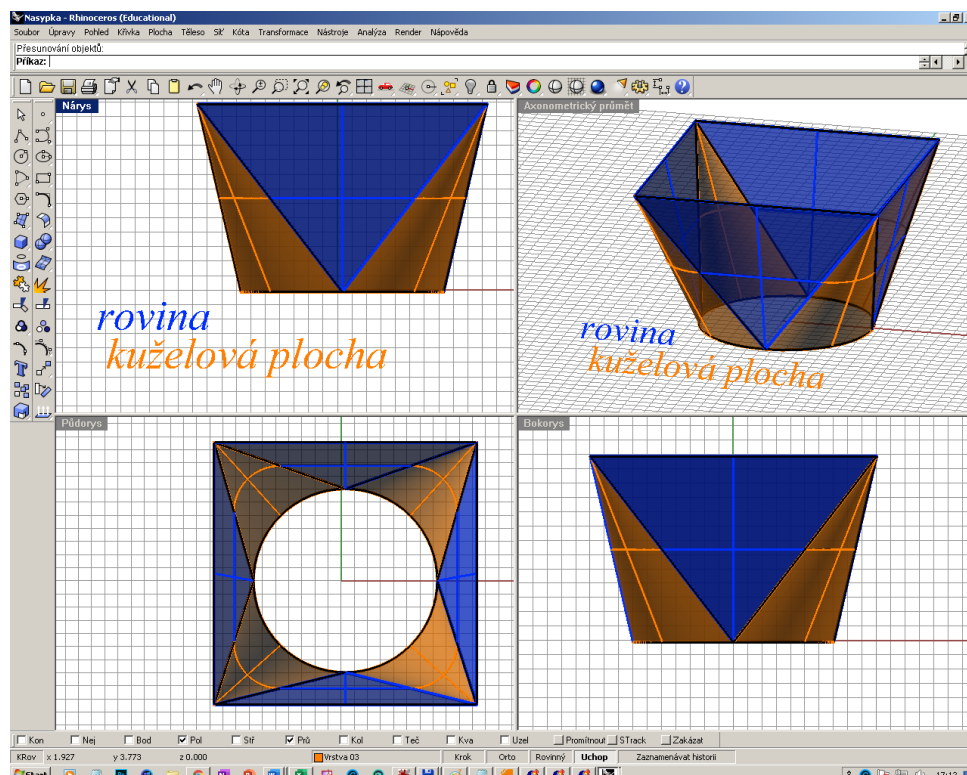

Ty spojíme s vrcholy čtverce. Dostaneme tak čtyři trojúhelníky – části roviny, které jsou samozřejmě rozvinutelné.

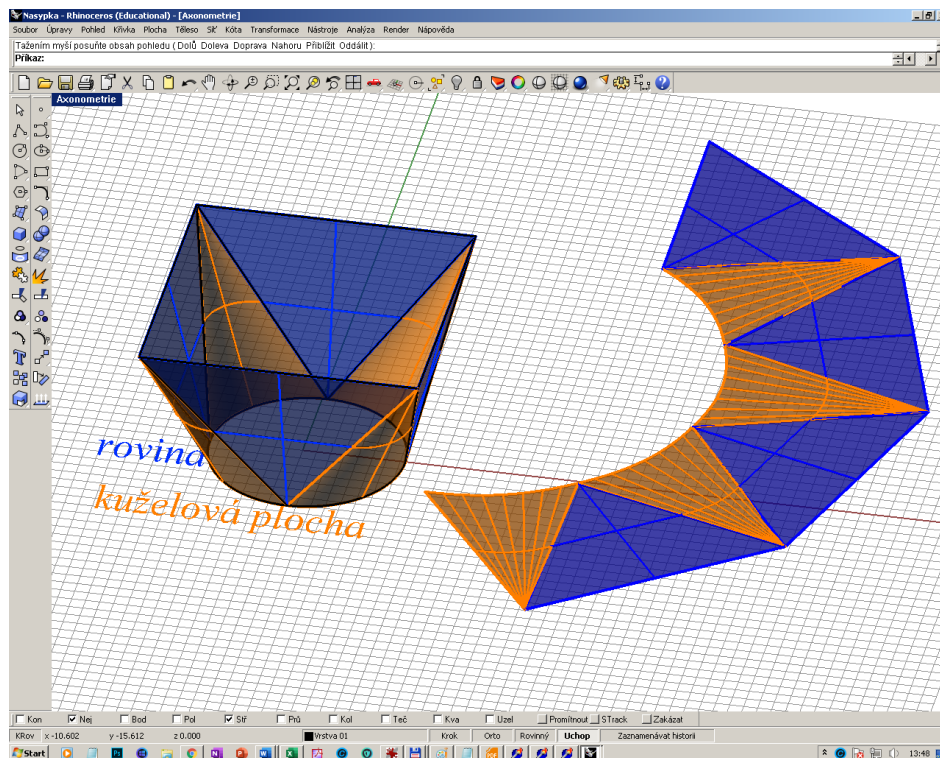

Kružnici rozdělíme na čtvrtkružnice určené vrcholy trojúhelníků (menu **Úpravy/Rozdělit**,

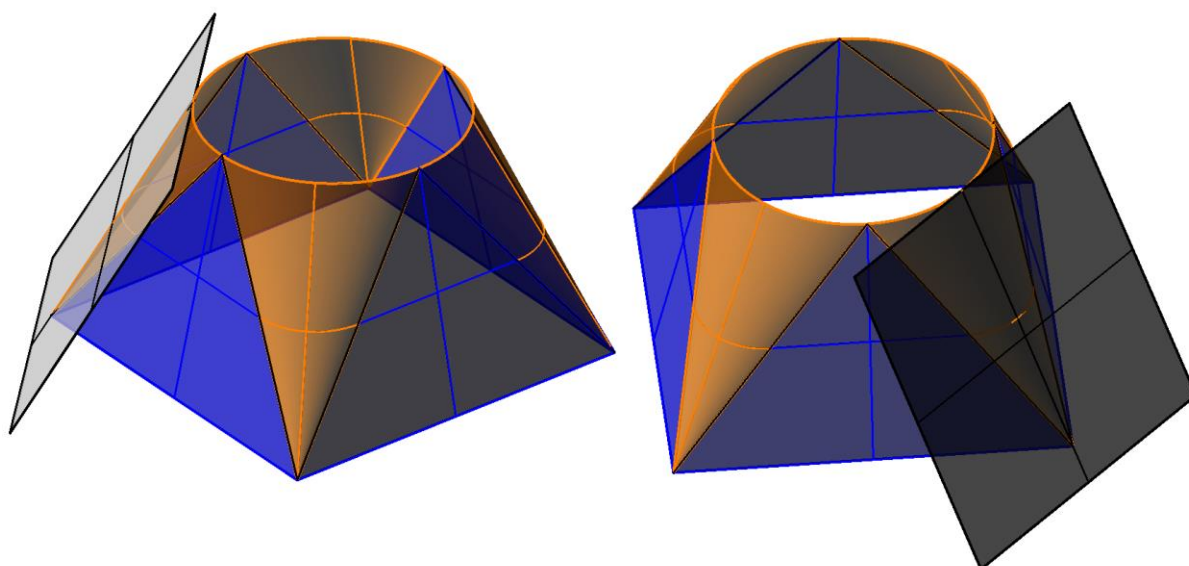
hlavní toolbox ikona **Rozdělit** **Rozdělit plochu izočarou**). Tyto čtvrtkružnice budou řídicími křivkami zbývajících částí plochy, které sestojíme příkazem **Plocha/Vytáhnout křivku/ Do bodu**

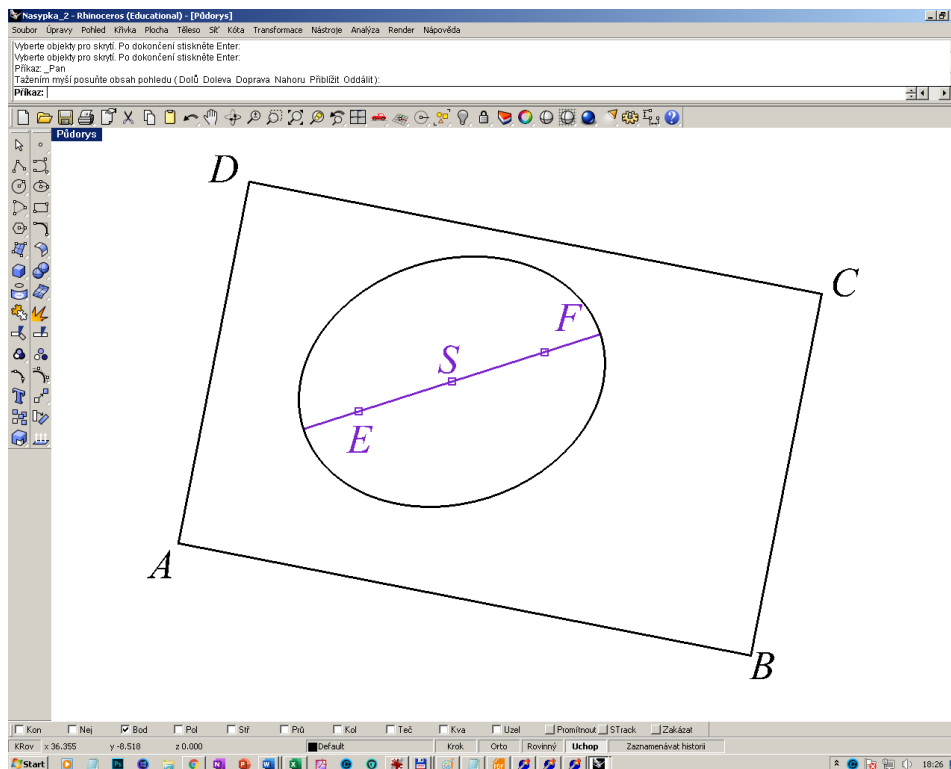
Dostaneme tak čtyři kuželové plochy, které jsou rovněž rozvinutelné, takže je rozvinutelná i sestrojená plocha jako celek. Toto rozvinutí můžeme sestrojit příkazem **Plocha/Rozvinout rozvinutelnou plochu**. V našem případě stačí rozvinout jednu kuželovou část (všechny jsou totiž shodné), trojúhelníky už rozvinuté jsou. Nyní stačí už jen šablonu poskládat - jednotlivé části nakopírovat, pootáčet a posunout:

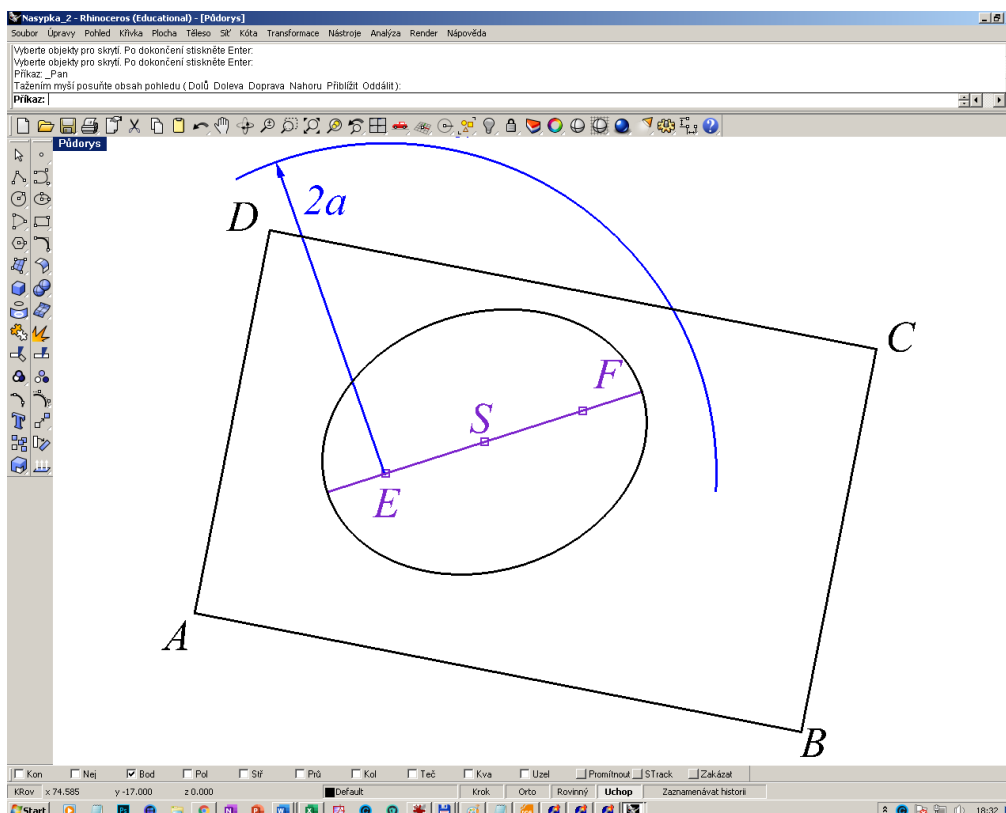
4 Příklad – kdy je plocha rozvinutelná? Demonstrujte rozvinutelnost této plochy sestrojením tečné roviny některé z kuželových částí.

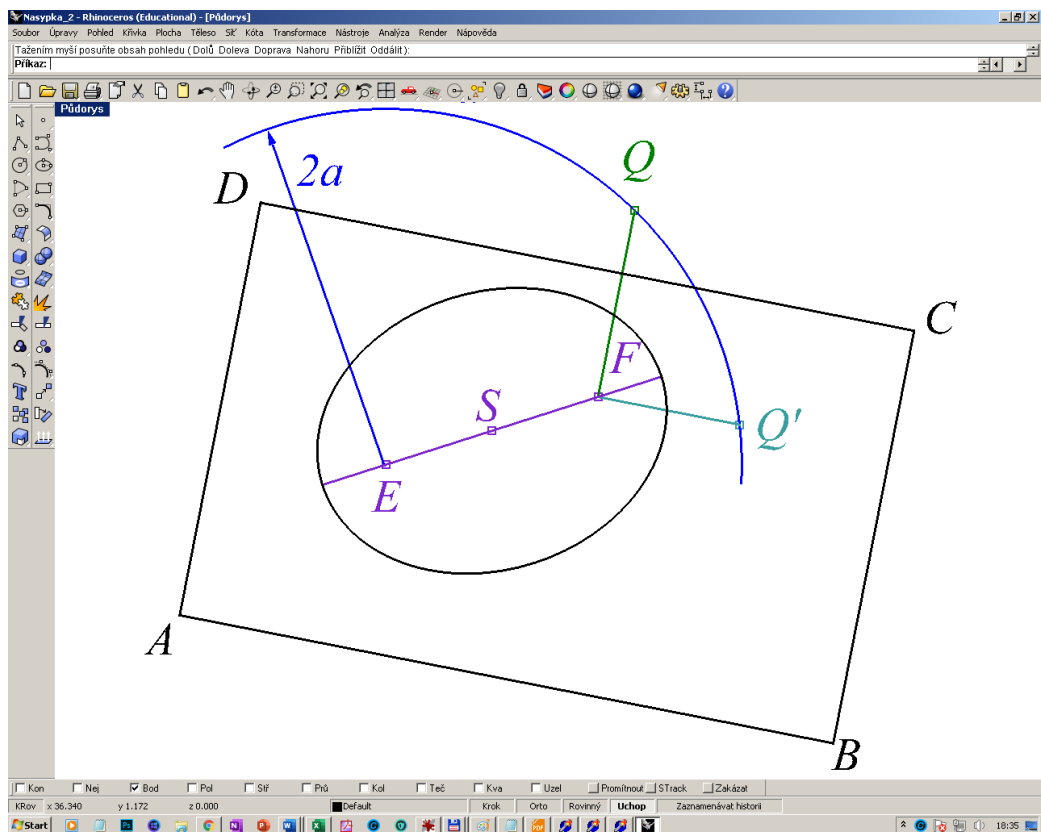
5 Příklad: Pokusme se o něco složitějšího - přechodovou plochu mezi plochou hranolovou (řídící křivka obdélník) a nesouosou válcovou eliptickou:

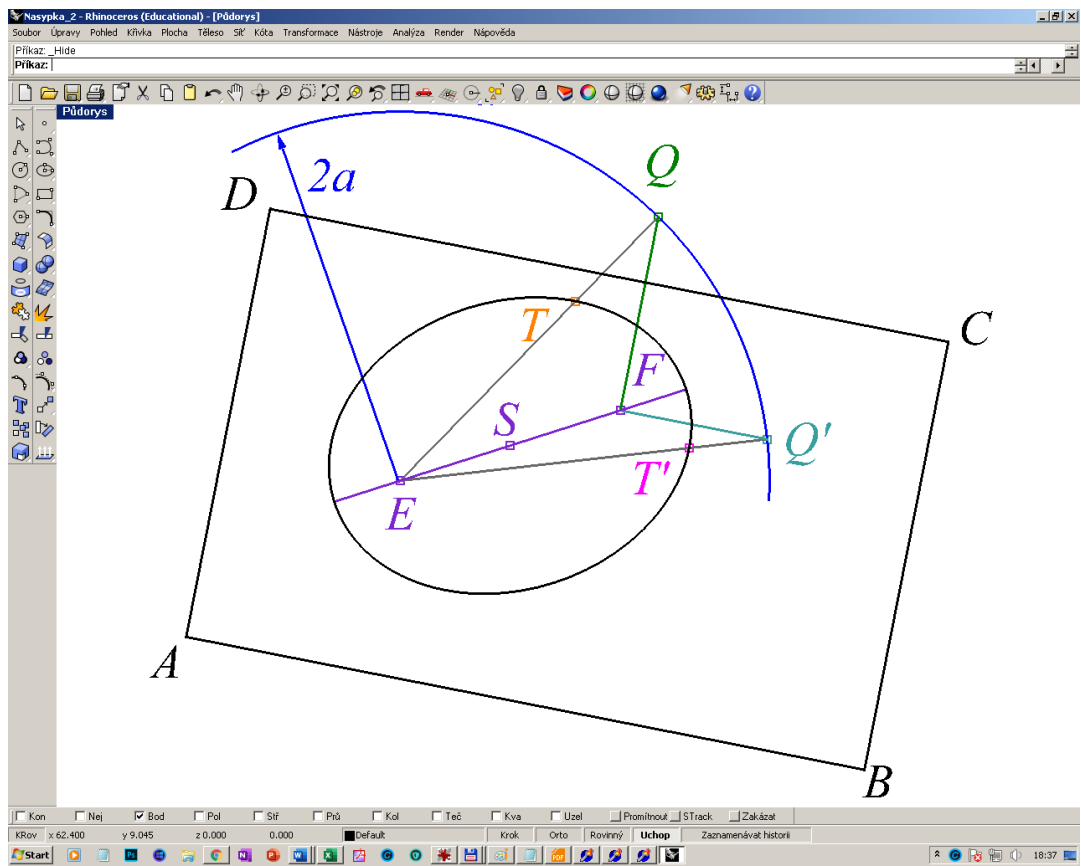
Stejně jako v předchozím příkladu je třeba sestrojit tečny rovnoběžné se stranami obdélníka: Sestrojíme body $Q; Q'$ souřnné s ohniskem podle hledaných tečen. Ty musí ležet na řídící kružnici

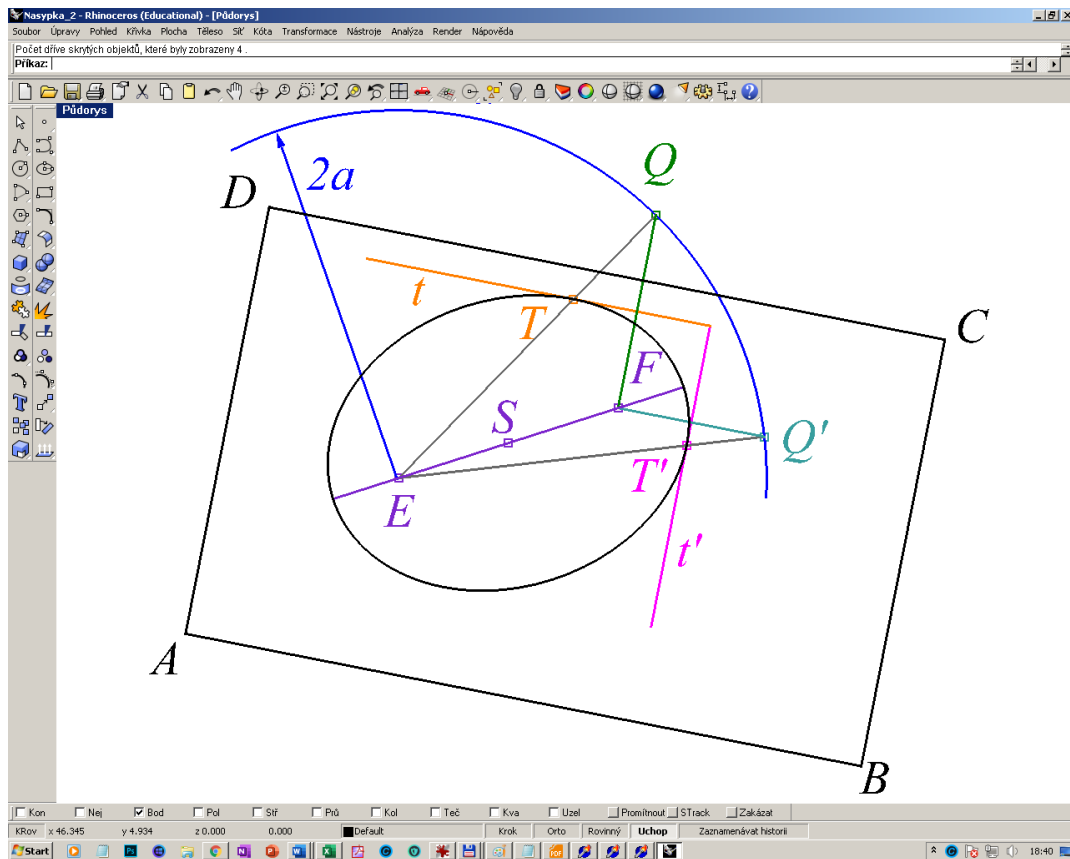

a kolmici vedené z ohniska na tečnu (tedy i na stranu obdélníka):

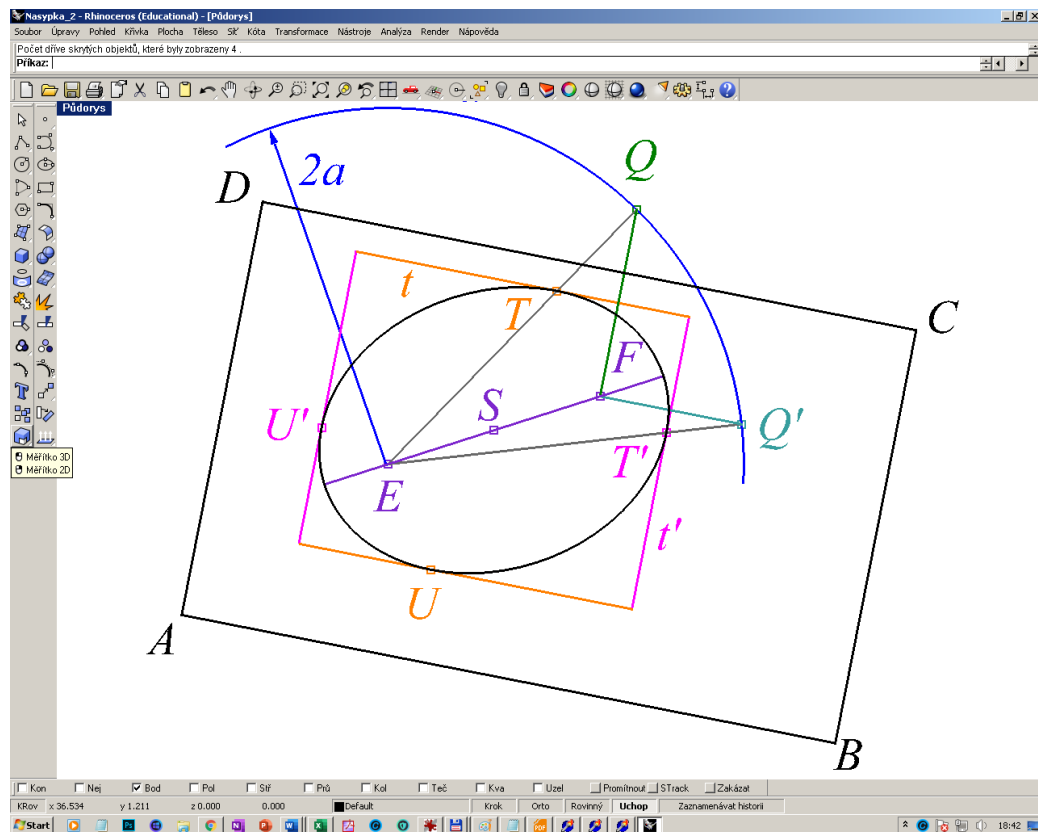

Body dotyku $T_1; T_2$ najdeme jako průsečíky přímek $EQ; EQ'$ s elipsou

Zbývající tečny jsou středově souměrné podle středu elipsy.

Další postup je prakticky stejný jako v předchozím příkladě. Jediný rozdíl je v tom, že ani trojúhelníky ani kuželové plochy nejsou shodné a při skládání šablony musíme pracovat s každým tímto dílem zvlášť.

